

C129 – ECO14

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2007-2008

31 januari 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ECONOMIE, WERK EN SOCIALE ECONOMIE

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de waarborgregeling voor hinder bij openbare werken

Vraag om uitleg van mevrouw Annick De Ridder tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over steunmaatregelen voor kmo's bij hinder door openbare werken

1

Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de aangekondigde initiatieven rond innovatief aanbesteden

5

Voorzitter: de heer Eric Van Rompuy

Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de waarborgregeling voor hinder bij openbare werken

Vraag om uitleg van mevrouw Annick De Ridder tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over steunmaatregelen voor kmo's bij hinder door openbare werken

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, u hebt me geantwoord op een schriftelijke vraag over de waarborgregeling voor hinder bij openbare werken. Uit dat antwoord blijkt dat er sinds de invoering van die waarborgregeling zes dossiers zijn ingediend, in totaal voor een bedrag van 163.500 euro. In 2005 was er één dossier, in 2006 waren er drie. Per 31 oktober 2007 waren er twee dossiers ingediend. Alle indieners hebben hun aanvraag positief zien evalueren.

Volgens de studiedienst van UNIZO is de waarborgregeling gericht op een heel kleine doelgroep, maar ze blijft het belang er toch van inzien, naast een aantal andere processen die ze nodig acht. In uw beleidsbrief stelt u dat de maatregel in 2008 op kruissnelheid zou komen. Met een gemiddelde van twee dossiers per jaar vraag ik me af wat het niveau van die kruissnelheid is. U veronderstelde ook een verhoging van het aantal dossiers omdat u communicatie-inspanningen zou doen naar de banksector.

Mevrouw de minister, hoe evalueert u de waarborgregeling voor hinder bij openbare werken? Wat is uw reactie op de reactie van UNIZO? Bent u bereid om de maatregelen waar nodig bij te sturen? Welke initiatieven worden genomen om die waarborgregeling beter bekend te maken bij het grote publiek? Welke communicatieacties plant u en welk budget verbindt u daaraan?

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, sinds juli 2007 is er het systeem van de rentetoeelage aan kmo's die hinder ondervinden van openbare werken. Er bestaat ook een gewestwaarborg voor kmo's. Eind 2007 bleek dat die maatregelen nog niet echt bekend waren, wat werd vertaald in een redelijk laag aantal dossiers. Een derde

maatregel is het federale systeem van de inkomenscompensatievergoeding voor zelfstandigen.

Mevrouw de minister, omdat die drie systemen toch al enige tijd in voege zijn, vraag ik me af of we die Vlaamse steunmaatregelen niet eens moeten evalueren om eventueel bij te sturen. Heeft er een evaluatie plaatsgevonden of zal dat binnenkort gebeuren? Hebt u een idee van het gebruik van de inkomenscompensatievergoeding? Hebt u de indruk dat de Vlaamse steunmaatregelen al voldoende bekend zijn bij de ondernemers of denkt u nog andere initiatieven te moeten nemen in de toekomst? Overweegt u een bijsturing van de twee besproken instrumenten?

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Ik wil me aansluiten bij deze vragen om uitleg. We hebben hierover de voorbije drie jaar in de commissie gediscussieerd. Mevrouw de minister, uw voorgangster heeft al inspanningen gedaan onder druk van het parlement. Het heeft wat voeten in de aarde gehad vooraleer het operationeel werd.

De aantallen zijn inderdaad heel beperkt. Dat ligt waarschijnlijk aan de communicatie, maar we moeten dit ook totaal bekijken. De federale maatregel is geen groot succes. De lokale besturen moeten daar ook in bijdragen. Dat gebeurt boven de hoofden van de kleine handelaars. Een winkelier doet zijn zaak niet dicht. Een werkloosheidsvergoeding van enkele maanden is tegen de natuur van de gezonde Vlaamse zelfstandige.

Uw voorgangster geloofde sterk in de waarborgregeling. De heer Van Malderen had enkele terechtmerkingen over de operationalisering. Het decreet-Caluwé was een complementaire zaak, maar kende evenmin veel succes.

Mevrouw de minister, we moeten voor de lokale besturen inzetten op een aanvullend beleid om de hinder tot een minimum te beperken. De winkeliers willen hun zaak openhouden, ook tijdens werkzaamheden. Hoe kunnen we het Vlaamse instrumentarium verbeteren?

De voorzitter: Minister Ceysens heeft het woord.

Minister Patricia Ceysens: De vragen gaan over een gemeenschappelijk probleem, het ondersteunen van zelfstandigen en kmo's die worden geconfronteerd met openbare werken. Terwijl de rentetoeelage de financieringskosten voor kmo's wil verlagen die zich noodzaak zien om een krediet aan te gaan ingevolge een

lagere omzet door hinder van wegenwerken, zorgt de waarborgregeling ervoor dat de toegang tot krediet voor kmo's wordt vergemakkelijkt.

Beide maatregelen zijn complementair, maar konden tot voor kort niet worden gecumuleerd. Sinds januari 2008 is de waarborgregeling evenwel onder de Europese de-minimisregeling gebracht, waardoor cumulatie wel mogelijk wordt. Dat is een belangrijk nieuw gegeven. Vandaar dat begin januari de PMV (de Participatiemaatschappij Vlaanderen), die het beheer van de waarborgregeling op zich neemt, en het Agentschap Economie, dat rentetolagedossiers behandelt, overleg hebben gepleegd om beide regelingen ook effectief meer op elkaar af te stemmen. Ze mogen nu gecumuleerd worden.

Hoewel het vrij vroeg is – we zijn zes maanden na de inwerkingtreding – om de rentetolage op haar effectiviteit en efficiëntie te toetsen, werd de maatregel op mijn verzoek door het Agentschap Economie toch al eens kritisch tegen het licht gehouden. Tot op heden werden zes dossiers ingediend, waarvan één kon worden goedgekeurd. De budgettaire weerslag was welgeteld 555 euro.

Ook aan de PMV werd verzocht de waarborg voor hinder bij openbare werken van naderbij te bekijken. Het gebruik van de waarborgregeling voor kmo's die hinder ondervinden ten gevolge van openbare werken, is beperkt. We hadden acht goedgekeurde dossiers voor een totaal waarborgbedrag van 174.057 euro. Die cijfers zijn aan de lage kant. We moeten wel aanstippen dat beide regelingen nicheproducten zijn met een beperkte doelgroep.

Alvorens een ondernemer van deze maatregel gebruik kan maken, moet aan een aantal voorwaarden voldaan zijn. Er moeten openbare werken zijn, die voldoende lang duren. Een kmo moet in de nabijheid van de openbare werken gevestigd zijn. Die moet hinder ondervinden van de openbare werken, en die moeten dan aanleiding geven tot een daling van de omzet. Die daling moet van voldoende omvang zijn zodat het bedrijfskapitaal van de kmo in die mate wordt aangetast dat een bijkomend krediet noodzakelijk is. Aan het eind van de trechter zal er niet zo heel veel overblijven.

Bovendien moet er bij de waarborgregeling, eenmaal een bank bereid is gevonden om een bijkomend krediet toe te kennen, sprake zijn van een tekort aan waarborgen, zodat de bank gebruik zou kunnen maken van de waarborgregeling. Het is dus normaal dat slechts in een beperkt aantal gevallen van deze regeling gebruik kan worden gemaakt.

Dat wil niet zeggen dat de instrumenten niet zinvol zijn. Voor ondernemingen die aan de voorwaarden voldoen, kunnen de instrumenten wel degelijk een verschil maken. Buiten deze twee Vlaamse instrumenten is er inderdaad nog de federale regeling van de inkomenscompensatie-

vergoeding, beheerd door het federale Participatiefonds. Daar zijn ongeveer 160 dossiers goedgekeurd. Dat is beduidend meer dan de Vlaamse maatregelen. Maar het gaat wel om Belgische cijfers, dus zitten daar ook Brusselse en Waalse ondernemingen bij. We denken dat het ook logisch is, aangezien de voorwaarde om te kunnen genieten van de inkomenscompensatievergoeding eigenlijk toch veel minder stringent is dan de regels voor de twee Vlaamse systemen.

Ik heb de indruk dat UNIZO misschien toch een andere inschatting heeft gemaakt dan wij hebben gedaan. Over de voorwaarden die worden gesteld om van de waarborgregeling openbare werken gebruik te maken, zeggen wij dat het geenszins noodzakelijk is dat de kmo die hinder ondervindt van de openbare werken, ook zelf werken laat uitvoeren om in aanmerking te komen voor het instrument. Dat is een andere lezing dan UNIZO. De waarborg is precies bedoeld om kredieten voor de wedersamenstelling van het bedrijfskapitaal mogelijk te maken.

Het bedrijfskapitaal slaat op de werkmiddelen en niet op de middelen die worden gebruikt voor investeringen. Anderzijds lijkt het wel nuttig om het geheel aan maatregelen te evalueren en waar mogelijk beter op elkaar te laten afstemmen. Ik heb in de beleidsbrief, maar ook bij de toelichting van het rapport-Soete, gepleit voor een vereenvoudiging van diverse maatregelen. Die stelling gaat uiteraard op in verband met de problematiek van hinder bij openbare werken. Het spreekt voor zich dat ik hierbij in de eerste plaats die instrumenten wil samenbrengen die rechtsreeks onder mijn bevoegdheid vallen, de rentetolage en de waarborgregeling voor ondernemers die worden getroffen door hinder bij openbare werken.

We zullen dus op korte termijn stappen zetten om deze twee Vlaamse instrumenten beter op elkaar af te stemmen en toegankelijker te maken. Het grote verschil is dat we dat nu ook mogen. Vroeger was er daar sprake van een duidelijke wettelijke beperking.

Wat de waarborgregeling betreft, was het tot nu toe vooral de taak van de banken om de regeling bekend te maken bij hun ondernemers-klienten. De banken staan immers in rechtstreeks contact met de getroffen ondernemingen. Het is de bedoeling ook in de toekomst de communicatie vooral via de banken te laten lopen. Op brede wijze communiceren over wat uiteindelijk een nicheproduct is door middel van dure radio- of printcampagnes, lijkt me eerlijk gezegd niet aangewezen. Er zullen wel bijkomende inspanningen worden geleverd om de regeling beter bekend te maken in de lokale bankkantoren. Zo is er sinds het begin van dit jaar binnen PMV een nieuwe medewerker actief die de diverse kmo-financieringsinstrumenten zal promoten bij de lokale bankkantoren en kmo-adviesorganisaties.

Er wordt immers vastgesteld dat de diverse producten wel al goed bekend zijn in de hoofdkantoren van de organisaties, maar nog te weinig op lokaal vlak, waar natuurlijk het rechtstreekse contact met de ondernemers gebeurt. Er zal voor worden gezorgd dat die persoon ook voldoende aandacht besteedt aan de waarborgregeling bij openbare werken.

In september is er via de geschreven pers een brede campagne gevoerd om het instrument van de rentetoeleage in de markt te zetten. Gezien de focus werd echter tevens een specifieke communicatieactie verricht ten behoeve van de lokale overheden. Die had veel succes, getuige de verschillende verzoeken van lokale overheden om de foto van de Vlaamse campagne in de lokale communicatie-initiatieven te mogen overnemen. Gezien de veelheid aan initiatieven ter bestrijding van deze problematiek denk ik er weliswaar aan meer geconcentreerde acties te plannen, die bovendien ook kunnen worden geïntensifieerd bij het momentum van het begin van de openbare werken.

Daarom ben ik van plan contact op te nemen met minister Crevits, om na te gaan hoe onze instrumenten ook kunnen worden ingepast in of afgestemd op de acties en initiatieven die worden gelanceerd vanuit Infrastructuur. Zo zou er een wederzijdse verwijzing kunnen zijn tussen de websites van het Agentschap Economie, PMV en – wie weet – ook het federale Participatiefonds enerzijds en de website www.wegenwerken.be anderzijds. Ook het inschakelen van de bereikbaarheidsadviseurs als communicatieschakel bij het begin van de werken zou een pluspunt zijn om de getroffen ondernemingen beter te bereiken. Een samenwerkingsprotocol met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten behoort, ten slotte, ook tot de mogelijkheden.

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw toelichting. Dat Europa die cumul toestaat, is een goede zaak. Dat is goed nieuws, ook voor de dossiers die nu hangende zijn en de dossiers die in de toekomst zullen worden ingediend. Iets minder positief is natuurlijk dat het aantal dossiers beperkt blijft. Zowel bij de rentetoeleage als bij de waarborgregeling is er sprake van hetzelfde aantal dossiers. Van de zes dossiers van de rentetoeleage is er maar één goedgekeurd. Weet u waarom die andere zijn afgewezen? Vielen die dossiers niet binnen de grenzen of waren ze onvolledig?

Dit is en blijft natuurlijk een nicheproduct. Ik begrijp u dus volledig als u zegt dat u geen op het brede publiek gerichte reclamecampagne zult voeren.

Bij de federale inkomenscompensatieregeling is er sprake van 160 dossiers. Hebt u er een idee van over hoeveel

dossiers aan Vlaamse zijde het gaat? Misschien kunnen die cijfers worden verkregen.

Ik vind het goed dat u van plan bent die regelingen beter op elkaar af te stemmen. Zeker nu de cumul mogelijk wordt, moet men ervoor zorgen dat er geen overlappingsen zijn.

De banken waren inderdaad voor een groot deel verantwoordelijk voor de communicatie tegenover ondernemers over het bestaan van een dergelijke waarborgregeling. Bent u nagegaan of die banken dat inderdaad hebben verzonden? Ik kan me immers indenken dat banken niet staan te springen om dat wijd bekend te maken. Ze dragen immers een deel van het risico, door de aard van de regeling zelf. U kunt er dus wel van uitgaan dat u die informatie laat doorstromen naar de banken, maar hebt u kunnen controleren of die een verzending hebben gedaan ten behoeve van ondernemers? Daar zou het kunnen mislopen. Banken hebben misschien wel een consulent in huis die op de hoogte is van de regeling, maar dat betekent nog niet dat dit wordt verspreid.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Mevrouw de minister, ik blijf een beetje op mijn honger, eerlijk gezegd. U noemt deze regeling een nicheproduct. Ik weet niet of er een verkleinwoord bestaat voor 'niche', maar gezien het aantal dossiers lijkt die benaming me nog te groot. Ik moet aan de verleiding weerstaan om dit een maat voor niets te noemen, zij het dat het voor diegenen die er daadwerkelijk een beroep op hebben gedaan, best wel nuttig kan zijn. U kondigt aan dat Europa nu toelaat dat de beide regelingen worden gecumuleerd. U gaat daar werk van maken. Dat is goed nieuws, maar dat neemt niet weg dat er een groot verschil is met de federale overheid. We hebben het over 160 federale aanvragen, tegenover 6 Vlaamse. De verhoudingen in dit land in acht genomen, zouden we een hoger aantal mogen verwachten voor Vlaanderen. Ook is er het feit dat gemiddeld 22.000 euro per goedgekeurd project als waarborg wordt ingeschreven. Gezien de impact die openbare werken soms hebben, lijkt dat bedrag me eigenlijk vrij laag als we kijken naar het totale kapitaal van een kmo. Is het marginale effect van die 22.000 euro groot genoeg om de overheadkosten, waarin u niet echt een inzicht hebt gegeven, te rechtvaardigen? Ik vraag me dus af of diegenen die er een beroep op doen, dit absoluut nodig hebben. Mocht dat er niet zijn geweest, hadden ze dan ook al niet de weg gevonden naar bijkomend kapitaal?

Ik heb gevraagd hoeveel u zult besteden aan communicatie. Terecht zegt u daar geen grote mediacampagnes over te zullen voeren; Dat begrijp ik best. U had het over een PMV-medewerker. Toch had ik graag een

zicht gekregen op de kostprijs. Hoeveel kost het om deze maatregel bekend te maken bij een breder publiek?

U kondigt op korte termijn een aantal aanpassingen aan. Ik had graag een wat preciezer tijdschema gekregen ter zake, maar vooral ook een antwoord op de vraag welke criteria u denkt te kunnen aanpassen. U zegt dat die cumul mogelijk is, maar zijn er nog andere criteria die vandaag misschien te strak zijn en die u wilt versoepelen?

Banken zouden eigenlijk automatisch op de hoogte moeten zijn, ook op het lokale niveau, van deze maatregel, wanneer iemand bij hen komt aankloppen. Dat is nog altijd niet verworven. Het is misschien een taak voor de lokale besturen, die heel vaak zelf opdrachtgever zijn van openbare werken of die alleszins begeleiden. Ik maak dat lokaal zelf ook mee. Denken we maar aan het organiseren van omleidingen. Het is aangeraden zo snel mogelijk een goed contact met de lokale middenstand tot stand te brengen, om de impact van die noodzakelijke werken zo klein mogelijk te houden. Ik stel echter vast dat de knowhow over dit soort maatregelen bij die lokale besturen absoluut niet altijd aanwezig is. Een eenvoudige omzendbrief kost eigenlijk niet zo heel veel en zou soelaas kunnen brengen.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Mevrouw de minister, onze fractie is natuurlijk verheugd dat het probleem van de niet-cumuleerbaarheid vanaf 1 januari is opgelost. Het is positief dat rentetoelage en waarborgregeling kunnen samengaan. Ik denk dat een aantal dossiers zijn geweigerd omdat de openbare werken zelf nog niet achter de rug waren, zodat er nog geen volledig dossier kon worden gemaakt. Daar kan misschien ook een mouw aan worden gepast door de criteria te wijzigen.

De heer Van Malderen vroeg welke criteria of modaliteiten kunnen worden aangepast. De CD&V-fractie wil ter zake een aantal nuttige suggesties doen. Het decreet stelt dat de omzetzaling minstens 30 percent moet bedragen. Er is eventueel een marge om dat te verlagen. Mij lijkt 20 percent realistischer. De cijfers van de voorbije maanden leren ons dat er relatief weinig interesse is. Dit moet budgettair dus zeker mogelijk zijn. Dat is een eerste voorstel.

Een tweede voorstel betreft de berekeningswijze van het omzetverlies. De gemiddelde omzet van de vier kwartalen voor de datum van de steunaanvraag wordt vergeleken met de omzet van het laatste van die vier kwartalen. Dat betekent dat het kwartaal dat wordt vooropgesteld als referentiepunt, ook deel van uitmaakt van referentieomzet. De referentie van de omzetzaling wordt eveneens in aanmerking genomen als referentie van een normale omzet. Ook daar zijn er aanpassingen mogelijk, zodat er een objectiever en beter vergelijkingspunt kan worden gevonden.

Een derde suggestie betreft het steunpercentage van 4 percent. We zijn anderhalf jaar verder. U weet ook dat de rentetarieven de voorbije maanden veeleer een opwaartse trend vertonen. We stellen voor dat maximale steunpercentage van 4 percent op te trekken.

De voorzitter: Minister Ceysens heeft het woord.

Minister Patricia Ceysens: Mevrouw De Ridder, u vroeg naar die zes dossiers, waarvan er één daadwerkelijk is aanvaard. Bij de vijf andere dossiers die zijn geweigerd, was de omzetzaling inderdaad het grootste probleem.

Er werd me gevraagd wat ik nu zoal ga doen. Het probleem is dan dat, als ik veel zeg, jullie me vragen wanneer ik dat ga doen en zeggen dat ik zomaar wat aankondig. U kunt allen natuurlijk een voorstel van decreet indienen. Be free en feel free. (*Gelach/Rumoer*)

De heer Koen Van den Heuvel: Hier kunt u uw mening zeggen. De kranten, dat is iets anders.

Minister Patricia Ceysens: Nu mag ik dat. Ik lees van jullie ook allerlei dingen.

De voorzitter: Ter zake.

Minister Patricia Ceysens: Ik denk dan vooral aan u, mijnheer de voorzitter.

De voorzitter: Laten we ons houden aan het onderwerp.

Minister Patricia Ceysens: Ik bedoel maar: er zijn veel vragen. Het staat het parlement altijd vrij om de regeling aan te passen. Er wordt natuurlijk gemakkelijk kritiek gegeven. Dit was inderdaad een voorstel van het parlement. Ik vind het wat symptomatisch voor ons beleid dat voor één probleem ondertussen drie instrumenten zijn gecreëerd, terwijl eigenlijk geen van die drie instrumenten doet wat het moet doen. Laten we eerlijk zijn. We hebben voor elk probleem oplossingen bedacht. We moeten niet opnieuw nog eens oplossingen beginnen te bedenken.

Ik ben al heel blij mochten we de beide regelingen op elkaar kunnen afstemmen, nu dat ook wettelijk mag. Er wordt hier gedaan alsof dat verworven is, maar het zal nog werk vergen. We zullen een aantal decreetswijzigingen moeten doorvoeren. We zullen een aantal besluiten moeten wijzigen. Alleen al daarmee zullen we genoeg werk hebben. We zullen nu bekijken hoe we dat snel kunnen doen. Dit is dus allemaal snel gezegd.

Ik ben blij dat we de zaken zullen kunnen vereenvoudigen door de beide regelingen goed op elkaar af te stemmen en zo die cumul mogelijk te maken. We weten heel goed wat de problemen zijn. Die omzetzaling

is waarschijnlijk een van de grotere problemen. Ik ben het er echter niet mee eens dan maar te besluiten dat, daar het met 30 percent niet lukt, we het nu maar eens met 20 percent moeten proberen. Op den duur verlagen we het dan naar 10 percent, en als we voor die 10 percent omzetsdaling die hele controle moeten doen, dan vraag ik me af of het eigenlijk nog zin heeft het over omzetsdalingen te hebben. We weten immers ook dat de bedragen ter zake niet zo gigantisch zullen zijn. Als we vereenvoudigen, laten we het dan meteen goed doen, in plaats van te improviseren met een verlaging van 30 naar 20 percent. Daar geloof ik al evenmin in.

Het steunpercentage kan een probleem zijn. Daarmee wil ik al evenmin zeggen dat, daar 4 percent niet werkt, we daar dan maar 6 percent van moeten maken. We gaan niet improviseren ter zake.

We mogen die twee Vlaamse regelingen nu cumuleren. Over het federale aspect zeg ik dan niets. Dat mag ik niet van de heer Van Rompuy. We zullen dus al beginnen met die twee regelingen. We zullen zorgen dat de besluiten worden gewijzigd. Mogelijk komt er een decreet.

Verder bekijken we de knelpunten. Van de zes dossiers kon maar één dossier worden goedgekeurd. Vijfmaal vormde de vereiste omzetsdaling het probleem. Dan kunnen we ons inderdaad afvragen of we wel goed zitten met die vereiste, zonder te improviseren en die te verminderen van 30 naar 20 percent.

Mijnheer Van Malderen, u hebt een punt: als het gaat over één dossier, kunnen we nauwelijks nog over een niche spreken. Alle partijen blijven echter erkennen dat er een probleem is. Ik hoor hier ook niemand zeggen dat dit een maat voor niets is en pleiten voor het stopzetten van al die maatregelen. Het zal dus zaak zijn die maatregelen te verfijnen en te proberen ze te verbeteren.

Er is inderdaad een PMV-medewerker bezig met de communicatie ter zake. Die doet natuurlijk meer. Dat heb ik u ook gezegd. Hij probeert het hele kmo-instrumentarium bij de banken te brengen. Die waarborgregeling is daar een instrument van. Ik kan dat niet meteen berekenen, hoewel dat niet moeilijk is: we weten hoeveel een PMV-medewerker kost. We kunnen dat dan delen door het aantal producten dat hij meeneemt. Ik denk echter niet dat dit uw bedoeling was.

Ik weet niet of de leden de andere campagne hebben gezien. Ik heb de folders bij me. Die zijn wel heel ruim verspreid, ook bij alle lokale besturen. Die besturen hebben die folders heel frequent bij ons opgevraagd. De lokale overheden hebben die dus gezien. Wat er uiteindelijk mee is gebeurd, hebben we niet gecontroleerd. Dat is niet aan ons. Ook bij de banken hebben we materiaal verspreid. We weten niet of die banken dat materiaal hebben verspreid bij hun klanten. We hebben ons

werk daar gedaan, door te werken met de intermediaire instanties die we daar hadden. Natuurlijk is het vanaf dan ook deels hun verantwoordelijkheid.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de aangekondigde initiatieven rond innovatief aanbesteden

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Mijnheer de voorzitter, ik heb inderdaad een vraag over het innovatief aanbesteden. Aan uw voorganger heb ik daar ook al een aantal vragen over gesteld. Mevrouw de minister, ik stel u deze vraag naar aanleiding van de mededeling van eind vorig jaar van de Europese Commissie over innovatief aanbesteden. Ook stel ik ze omdat u in uw beleidsbrief ter zake een aandachtspuntje hebt opgenomen. De mededeling van de Europese Commissie is heel nuttig geweest. Zo heeft ze innovatief aanbesteden duidelijk gedefinieerd. Dat is terecht. De Europese wetgeving met betrekking tot staatssteun, kartelvorming en allerlei andere dwingende maatregelen, is ondertussen heel uitgebreid. Het is heel goed dat Europa duidelijkheid geeft over dat innovatief aanbesteden, zodat er geen discussie kan bestaan over de mate waarin een federale of regionale overheid, of zelfs een lokaal bestuur, door innovatief aanbesteden de innovatie kan vooruithelpen. Zo worden botsingen met Europese regels met betrekking tot kartelvorming of staatssteun vermeden.

Eveneens interessant is dat de Europese Commissie ook een zestal domeinen heeft geselecteerd. Ze gebruikt het woord 'clusters' niet, maar we zouden dat woord kunnen gebruiken. Op die domeinen zou het nuttig of aangewezen zijn om dat instrument van het innovatief aanbesteden te gebruiken. De zes domeinen zijn gezondheid, vergrijzing, transport, veiligheid, milieu en zuinig energiegebruik. Die domeinen vertonen veel parallellen met de VRWB-clusters. U hebt, weliswaar niet in de commissie vorige week, maar wel in de kranten en in interessante weekbladen, verklaard daar een speerpunt van te willen maken. Gelukkig lezen we kranten en wonen we niet alleen commissievergaderingen bij. Dat innovatief aanbesteden spoort daarmee. U hebt ook verklaard werk te willen maken van innovatief aanbesteden.

Mevrouw de minister, ik denk dat de omgeving nu is geschapen, ook Europees, om vaart te zetten achter een

aantal zaken. U hebt in dat artikel ook gezegd dat u nog maar 500 dagen hebt en er wat vaart in moet brengen. Welnu, in dit dossier van het innovatief aanbesteden zeg ik u: be free, breng er wat vaart in.

Er is binnen het IWT (Instituut voor Innovatie door Wetenschap en Technologie) al een contactpunt opgericht met betrekking tot innovatief aanbesteden. We moeten daar de volgende maanden een aantal beleidsinstrumenten operationeel maken.

Ik zal mijn vragen snel even overlopen. Het antwoord op de eerste vraag is allicht vrij evident. Hebben uw medewerkers of uzelf de mededeling van de Europese Commissie gelezen? Bent u op de hoogte van de inhoud van deze mededeling? In welke mate komt deze inhoud overeen met het Vlaamse beleid? Hoe schakelt u het Vlaamse beleid in die Europese omgeving in? Heeft het Milieu- en Energietechnologie Innovatieplatform (MIP) de toolbox 'innovatief aanbesteden' al opgesteld? In welke mate komt de inhoud van deze toolbox overeen met de inhoud van de mededeling van de Europese Commissie? Hoe staat het met het contactpunt binnen het IWT met betrekking tot het innovatief aanbesteden? Hoe schat u de zes door de Europese Commissie vooropgestelde werkdomeinen in? Bent u het ermee eens dat dit de juiste zes domeinen zijn?

De voorzitter: Minister Ceysens heeft het woord.

Minister Patricia Ceysens: Mijnheer de voorzitter, mijn antwoord op de eerste vraag is vrij obligaat. Ik ben op de hoogte van de geciteerde mededelingen over innovatief aanbesteden van de Europese Commissie. Deze mededelingen gelden als een belangrijk referentiekader voor het uitstippelen van het Vlaamse beleid.

In het kader van de opdracht van de thematische werkgroep 'Innovatief aanbesteden' van het MIP heeft het IWT, in samenwerking met een externe consultant, een ontwerp van handleiding voor innovatief aanbesteden in Vlaanderen opgesteld. Deze handleiding bestaat uit drie delen.

De inleiding benadrukt het belang van innovatie en de rol van de overheid. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen vormelijk en inhoudelijk innovatief aanbesteden. Inhoudelijk kan een opdeling worden gemaakt volgens toenemende graad van maturiteit, gaande van haalbaarheidsstudie, conceptontwikkeling, prototype, proeftuin of piloot en integratie of adaptatie tot innovatiediffusie. De eerste drie mogelijkheden worden als precommercieel aanbesteden en de laatste drie worden als commercieel aanbesteden beschouwd. Een strategische dimensie geeft de rol van de overheid aan. Die rol kan direct, coöperatief en katalytisch zijn. Beide dimensies vormen een innovatiematrix waarin activiteiten met

betrekking tot innovatief aanbesteden kunnen worden gepositioneerd.

Het eerste hoofdstuk behandelt het algemeen theoretisch kader van het aanbestedingsrecht. De tekst gaat in op de internationale context, op de beginselen van het Europees Verdrag, op de bestaande Europese aanbestedingsrichtlijnen in het algemeen en op specifiek Europese richtlijn 2004/18/EG in het bijzonder, op de relevante aspecten van het aanbestedingsrecht en op het staatssteunrecht. Het hoofdstuk volgt de volgorde van de aanbestedingsprocedure en biedt stapsgewijs een overzicht van de mogelijkheden om innovatieve criteria met betrekking tot productspecificaties, de selectie van aanbieders, de gunning en de bijzondere voorwaarden in het contract te definiëren.

In het tweede hoofdstuk wordt het aanbestedingsmodel van het IWT voorgesteld. De tekst zet uiteen welke stappen de aanbestedende dienst moet ondernemen om innovatief aan te besteden. Ten eerste, de randvoorwaarden, risico's en effecten moeten worden geïnventariseerd en geanalyseerd. Ten tweede, een platform voor technische dialoog moet worden opgesteld. Ten derde, de positie van de aanbesteding in de daarnet vermelde matrix moet worden bepaald. Ten vierde, voor precommerciële aanbestedingen moet aansluiting bij de door de Europese Commissie ontwikkelde methodiek worden gevonden. Ten vijfde, bij de overgang naar een commerciële aanbesteding worden de functionele of performantiespecificaties voor de omschrijving van de opdracht gebruikt. Ten zesde, in de contractuele voorwaarden worden zogenaamde 'value engineering'-clausules gehanteerd als een stimulans om, bijvoorbeeld, jaarlijks voorstellen tot inzet van verbeterde technologieën te krijgen. Deze laatste stap kan een 50/50-verdeling van de besparingen opleveren.

Artikel 16F van Europese richtlijn 2004/18/EG dient als basis voor het precommercieel innovatief aanbesteden. Dit artikel biedt de mogelijkheid om een innoverende opdracht niet volgens de strikte regels van de Europese aanbestedingsrichtlijnen aan te besteden. Er is wel een randvoorwaarde. De waarde van de onderzoeks- en ontwikkelingsdiensten moet groter dan de waarde van de te leveren producten zijn. De voorbereidende generieke ontwikkeling valt ten laste van de leverancier. De aanbestedende dienst zal, bijvoorbeeld, vijf partijen gunnen voor een periode van vier jaar. Tijdens dit traject zullen partijen afvallen omdat ze niet aan de drie tussentijdse acceptatiecriteria voldoen.

Uiteindelijk zullen twee partijen overblijven. Beide partijen beschikken over concurrerende technologieën. Bij de overgang naar de commerciële aanbestedingsfase beschikt de aanbestedende dienst over de zekerheid dat minimaal twee marktpartijen concurrerende technologieën kunnen leveren.

Indien de technische dialoog uitwijst dat de leveranciers niet over de nodige technologie beschikken om tot een innovatieve aanbesteding over te gaan, kan de onderzoekscentra worden gevraagd een strategisch basisonderzoeksproject ter financiering aan het IWT voor te leggen. Bedrijven kunnen hier met basisonderzoek bij aansluiten. Hierna kan een traject voor een innovatieve aanbesteding worden aangevat. Commercieel innovatief aanbesteden moet conform de Europese richtlijn 2004/18/EG gebeuren. De financiering valt volledig ten laste van de aanbestedende overheid.

De handleiding is opgevat als een losbladig document dat op basis van ervaringen met concrete gevallen zal worden aangepast en aangevuld. Het voorgestelde model wordt niet als de enige mogelijke weg gepresenteerd. Afhankelijk van het project, kunnen andere modellen meer aangewezen zijn.

De handleiding is voor juridisch nazicht aan het Vlaams Kenniscentrum PPS (publiek-private samenwerking) voorgelegd. Normaal gezien zal de handleiding nog tijdens de eerste helft van 2008 officieel worden gelanceerd. Nog tijdens de eerste helft van 2008 zal ik de Vlaamse Regering een stappenplan voor de verdere ontwikkeling van het innovatief aanbesteden in Vlaanderen voorleggen. Ik overloop even de stappen die in dit stappenplan zullen worden opgenomen.

Ten eerste, ten laste van het IWT zal een jurist worden aangeworven. Die jurist zal, in samenwerking met het IWT en met het Vlaams Kenniscentrum PPS, de verdere juridische uitwerking van het dossier inzake de innovatieve aanbesteding op zich nemen. Hij zal op basis van de handleiding procedures, een huishoudelijk reglement en een website voor innovatieve aanbestedingen uitwerken. Hij moet tevens instaan voor de coördinatie en de regie door de Vlaamse overheid. Hij moet als aanspreekpunt voor alle beleidsdomeinen fungeren. Hij zal voor een proefperiode van twee jaar worden aangeworven. Hierna zal het project worden geëvalueerd.

Ten tweede, binnen de departementen zullen verbindingsgenoten worden gelokaliseerd. Ze moeten de projecten signaleren die voor innovatieve aanbestedingen in aanmerking komen. Samen met de jurist, vormen ze een gedistribueerd kenniscentrum dat het opstarten van het innovatief aanbesteden ondersteunt.

Ten derde, de diensten van het beleidsdomein Wetenschap en Innovatie zullen, in samenwerking met de vormingsdienst, de verbindingsgenoten een vormingspakket met betrekking innovatieve aanbestedingen aanbieden.

Eerst moet overleg met de bevoegde ministers worden gepleegd. Ze moeten hun departementen toestemming geven om verbindingsgenoten aan te wijzen en om enkele testprojecten inzake innovatieve aanbestedingen op te starten. Het kenniscentrum kan projecten in alle moge-

lijke domeinen begeleiden. Gezien de thematische werkgroep 'Innovatief aanbesteden' initieel deel van het MIP uitmaakt, is in eerste instantie naar testprojecten binnen de beleidsdomeinen Leefmilieu en Energie gezocht. De Europese Commissie vindt deze beleidsdomeinen ook bijzonder belangrijk. Projecten in andere beleidsdomeinen kunnen uiteraard ook aan bod gekomen. We zullen hierbij steeds maximaal rekening houden met de door de Europese Commissie aangegeven speerpunten. Blijkbaar komen die speerpunten in sterke mate overeen met de clusters van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB).

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Ik dank de minister voor haar antwoord. Ik hoop dat de initiatieven die nu worden genomen, zullen volstaan om hier vaart in te brengen. De Europese Commissie heeft voor de nodige duidelijkheid gezorgd. De Europese sectoren komen overeen met de door de VRWB vooropgestelde sectoren.

Minister Patricia Ceysens: Mijnheer Van den Heuvel, het gaat hier om clusters en niet om sectoren. We moeten omzichtig met deze terminologie omgaan.

De heer Koen Van den Heuvel: Ja, het gaat inderdaad over clusters. Het is goed dat het licht op groen staat en dat we tot actie kunnen overgaan. Er zijn heel wat concrete projecten mogelijk. Vorige week heb ik in de plenaire vergadering een concrete mogelijkheid gesuggereerd. In de Vlaamse industrie zijn er vele voorbeelden die thuishoren in die zes clusters, waar de concrete dossiers van innovatief aanbesteden kunnen worden opgestart. Ik hoop dat dat op korte termijn zal gebeuren.

Minister Patricia Ceysens: U kent mijn inspanningen voor de Vlaamse industrie.

De heer Bart Van Malderen: Mevrouw de minister, 'the proof of the pudding is in the eating'. Ik wil het belang aanstippen van de verbindingsgenoten, omdat hun selectie en positionering in de organisatie cruciaal zullen zijn. Het is belangrijk om erover te waken dat ze hun activiteit heel vroeg in het besluitvormingsproces kunnen ontwikkelen. Als de trein vertrokken is, kan die moeilijk worden bijgestuurd.

Minister Patricia Ceysens: Voor de verbindingsgenoten zullen we een beroep doen op de mensen die vandaag in de departementen bezig zijn met aanbestedingen. Dat is vanzelfsprekend. Alleen moeten ze worden gevormd, en dat is een heel nieuwe uitdaging, die wat vorming zal vragen van die mensen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

